

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

*З філіялами
в Києві*

*Професор з наукової
роботи проф. Соловйової Н.О.*

Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету
Випуск 3

Рівне. – 2004

2000рр. прийшлося дуже суцужно. Уряд М.Дзурінди не користувався великою популярністю. Однак, він невпинно виконував копенгагенські умови в напрямку інтеграції, а це насамперед здійснення економічних, політичних, правових, соціальних та інших реформи. Апогосм цього стало запрошення на офіційні переговори щодо вступу і власне саме запрошення в СС.

Висновки та перспективи наукового дослідження. Отже, ми можемо підсумувати, що зовнішня політика Словаччини показала свою ефективність. Також ми мали можливість ще раз переконатися в тому, що внутрішня та зовнішня політика органічно доповнюють одна одну. Органи державної влади, конкретні структури і особи (державні діячі), головним чином ті, які працюють в напрямку євроінтеграції повинні діяти злагоджено і цілеспрямовано. Дуже важливою є підтримка євроінтеграційного курсу населенням країни. Звісно, що досягнути вищезазначеного досить складно. Але, якщо все-таки цілеспрямовано йти до мети, то результат рано чи пізно повинен бути успішним. Випадок зі Словаччиною доводить нам це.

Наукові дослідження євроінтеграційних процесів є хорошим підґрунтям для осмислення переваг чи недоліків, вигідності або невикідності європейської інтеграції і в цілому можуть сприяти більш успішній реалізації зовнішньої політики України в напрямку до об'єднаної Європи. Наша держава сьогодні декларує і намагається впроваджувати політику європейської інтеграції і для неї є дуже важливим вивчення та адаптування відповідного досвіду країн Центрально-Східної Європи.

Джерела та література

1. Веб-сторінка „Енциклопедія „Кругосвет”
<http://www.krugosvet.ru/articles/65/1006526/1006526a5.htm>
2. Веб-сторінка Делегації Європейської Комісії у Словацькій республіці
www.europa.sk/eu-sr0.html
3. Ежегодник СИПРИ 1999. Вооружение, разрушение и международная безопасность. – М.: – Наука, – 2000.- 767 с.
4. Замятин В. Словакия отказалась от Мечьяра //День. – 2002. – 24.09. – №172.
5. Кадлечікова М. Європейський Союз і країни-члени: пошук балансу //Економічний часопис. – 2002. – №9.
6. Куранов А. Мечьяр силою доставлен в прокуратуру и после отставки политик должен отвечать за свои "грехи" //Независимая газета. – 2000. – 21.04. – №73 (2135).
7. Цеголко С. Мечіяра брали штурмом // Поступ. – 2000. – 21.04. – № 74 (518).
8. Історія західних та південних слов'ян: ХХ століття /Є.П.Пугач, С.Ю. Страшнюк, Р.М. Постоловський та ін. – Харків: Око, 1998. – 464с.

УДК 327(477)

Т.А.Христюк

ВИБОРИ ПРЕЗИДЕНТА РФ 1996 РОКУ

Наукова актуальність і постановка проблеми. Протягом першої половини 90-х років рейтинг популярності Б.Сльцина серед населення падав. Однак на початку 1996 р. президент заявив, що буде балотуватися на другий строк і почав передвиборчу кампанію. Виконавча влада мобілізувала всі ресурси аби змінити ставлення до Сльцина виборців, підвищити його популярність. *Мета наукової розвідки* – розкрити характер та особливості президентських

виборів 1996 року в Російській Федерації. Як основні *методи дослідження* при виконанні даної статті використані статистичний і порівняльно-історичний підходи.

Для згуртування всіх прихильників Єльцина та координації їх дій створили Загальноросійський рух громадської підтримки президента. Президент почав поїздки у різні міста країни, демонструючи своє здоров'я та лідерські навички.

Крім Єльцина у передвиборчій гонці брали участь Г.Зюганов, А.Лебідь, Г.Явлінський, В.Жириновський, Ю.Власов, С.Федоров, М.Горбачов, М.Шукум, В.Бринцалов. Найбільш небезпечними противниками Єльцина були Зюганов, Лебідь та Явлінський. Серед них фаворитом значився лідер КПРФ.

Штаб Єльцина приділяв багато уваги дискредитації основного суперника. Російські видання писали, що за спиною Зюганова лише апаратна робота, тихі коридори ЦК КПРС, а потім робота по відновленню "недозабороненої партії" [7, с.133].

Значне місце у виборчій кампанії Єльцина було відведено нейтралізації Г.Явлінського та А.Лебеда. У своїй програмі Лебідь намагався об'єднати принципи націоналізму та лібералізму. Він робив наголос на монетаристські способи стабілізації і заохочення економіки, відводивши особливу роль у її піднесенні держави; виступав за захист національної промисловості. Кредо Г.Явлінського у передвиборчій кампанії було іншим: "Ніякі реформи не повинні більше призводити до погіршення положення більшості населення моєї країни". Він проголосив метою свого руху створення російської демократичної правової держави з ринковою соціально орієнтованою економікою.

Орієнтація на перемогу у виборах Єльцина не виключала й підготовки до можливої невдачі. Так, у разі суттєвої поразки у першому турі не виключалася спроба оточення президента домовитись про збереження на певний час перебування Єльцина на вищих посадах у країні шляхом внесення змін до Конституції або надання цих посад представникам опозиції та формування коаліційного уряду.

16 червня відбувся перший тур виборів. Б.Єльцин набрав 35,28% голосів виборців, Г.Зюганов – 32,03%; А.Лебідь – 14,52%, Г.Явлінський – 7,34% та замкнув першу п'ятірку В.Жириновський – 5,7%. С.Федоров, М.Горбачов, М.Шукум та Ю.Власов на брали менше 1% голосів [3, с.1].

Отже, Єльцину не вдалось перемогти вже в першому турі. Він починає готуватись до другого. Для залучення на бік президента дрібних правих і центристських угруповань було створено своєрідний передпарламент – Політичну консультативну раду, завдяки чому невеликі угруповання, що зазнали поразки на виборах до Державної Думи, отримували можливість опосередковано впливати на законодавчий процес.

Другий тур виборів відбувся на початку липня. Перемога Єльцина була більш переконливою, ніж у першому турі. Він зібрав 53,8% голосів виборців, а Зюганов – 40,3%.

Результати президентських виборів викликали неоднозначну оцінку різних політичних сил і лідерів. Так, колишній член фракції "Наш дім – Росія" С.Беляєв зазначив, що після виборів в суспільстві настане період стабільності, оскільки вони продемонстрували, що російський народ не бажає повертатися назад, він обрав шлях реформ, яким і хоче рухатись далі [7, с.6].

У даному прикладі відображається точка зору партії влади, яка відчуває себе переможцем.

Опозиційні лідери цю ж ситуацію оцінили по-іншому. Вибори показали, говорить В.Жириновський, що в країні існує лише дві партії – ЛДПР і КПРФ. Є ЛДПР, яка увібрала в себе все національне, патріотичне і перспективне для нашої країни. Хоча КПРФ й опозиційна партія, але ЛДПР не піде на союз з нею. Залишаючись опозиційною, заявляє він. ЛДПР не ввійде й в уряд, оскільки тоді доведеться мовчати [5, с.5].

Лідер КПРФ Г.Зюганов має власну точку зору на післявиборчу ситуацію. Він вважає, що в країні складається двопартійна система: одну частину цієї системи складає блок народно-патріотичних сил лівоцентристського спрямування, який прогресує з кожним роком. Друга частина – це партія влади, яка перетворюється в правоцентристську коаліцію,

але не має чіткої програми. Партія влади, продовжує Г.Зюганов, використовує ідеї народно-патріотичних сил і намагається їх реалізувати, хоча без зміни соціально-економічної політики жодної обіцянки, даної владою на передодні виборів, не можливо виконати [6, с.4].

Результати соціологічних опитувань, які проводилися Всеросійським центром вивчення громадської думки, Фондом "Громадська думка", Інститутом національної та соціальної політики, підтверджують думку партії влади. Майже половина тих, хто підтримав Єльцина при повторному голосуванні, керувалися перш за все небажанням допустити до президентської влади представника комуністів [8, с.8]. З тих, хто голосував за Єльцина у другому турі, 19% цілком схвалювали його погляди, 31% - значною мірою, 26% підтримали його, тому що їм не подобався інший кандидат, а 20%, - тому що побоювалися перемоги цього іншого, тобто Зюганова. [2,с.45]. Практично всі соціологічні опитування, що проводилися після виборів, показували, що популярність Єльцина серед росіян практично не збільшилась. Його виборчий успіх був пов'язаний, у першу чергу, не з тим, що Єльцин перетягнув на свій бік голоси опонентів і тих, хто ще не визначився, а з тим, що демократично настроєні виборці початку 90-х років, налякані можливістю комуністичної реставрації, були змушені зробити вибір на його користь.

Висновки дослідження. Таким чином, перемогу Єльцина на президентських виборах було досягнуто завдяки добре продуманій, спланованій, організованій і профінансованій кампанії. Водночас перегони за президентське крісло показали, що Єльцин продовжував користуватися великим авторитетом у росіян, залишався лідером загальнонаціонального масштабу. Натомість, комуністична ідея хоча й була притягальною для значного числа виборців, але не настільки, щоб у масштабах Російської держави вибір був зроблений на користь нового комуністичного експерименту.

Джерела та література

1. Боброва Е. Факторы успеха на президентских выборах 1996 года // Власть. – 1996. – №6. – С. 13-19.
2. Веселовський С. Передвиборчі технології: зворотній бік використання (досвід російської президентської кампанії 1996р.) // Нова політика. – 1998. – №3. – С. 44-47.
3. Вибори президента РФ // Голос України. – 1996. – 19 червня. – С.1.
4. Інтерв'ю думських лідерів // Власть. – 1996. – №9. – С.6.
5. Інтерв'ю думських лідерів // Власть. – 1996. – №10. – С.5.
6. Інтерв'ю думських лідерів // Власть. – 1996. – №10. – С.4.
7. Мельниченко В. Перемога на виборах та її чинники. Виборча кампанія президента РФ // Віче. – 1999. – №6. – С. 126-144.
8. Петренко Е. Провинциальная Россия: выборы прошлые и будущие // Открытая политика. – 1997. – №1. – С. 7-8.